

PRESSENS
FAGLIGE UTVALG

PFU-SAK NR. 256/19

KLAGER: Dyrebeskyttelsen Norge v/ daglig leder
PUBLIKASJON: Sandefjords Blad (papir)
PUBLISERINGSDATO: 04.04.2019, 13.05.2019, 15.08.2019
STOFFOMRÅDE: Justis, samfunn
SJANGER: Nyhetsartikkel
SØKERSTIKKORD: Kontroll av opplysninger, samtidig imøtegåelse, korrigering
REGISTRERT: 13.09.2019
BEHANDLET I PFU: 29.04.2020
BEHANDLINGSTID: 166 dager
KLAGEGRUPPE: Organisasjon
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

Sandefjords Blad (SB) publiserte **torsdag 4. april 2019** et forsideoppslag med tittelen: «**Anklages for å ha tappet penger**». Det var Dyrebeskyttelsen Norge sentralt som rettet denne beskyldningen mot styret i Dyrebeskyttelsen Sandefjord/Larvik (DBSL). En suspendert nestleder var avbildet, navngitt og sitert på at hun stilte seg uforstående til anklagen. I selve artikkelen gikk det frem at sentralstyret mente at lokalavdelingen hadde betalt den suspenderte nestlederen overpris for å leie et lokale av henne til virksomheten. Det fremkom at lokalet ble kalt Miabua. Nestlederen oppga at hun ikke var proff på området, og at hun aldri hadde tenkt at kontrakten skulle være ulovlig.

Mandag 13. mai 2019 publiserte SB en artikkel med tittelen «**Føler seg overkjørt av Dyrebeskyttelsen**». Her var blant andre den ekskluderte nestlederen i DBSL intervjuet sammen med en ekskludert tidligere leder. Det sto også at de to var anmeldt, og at det omstridte leieforholdet var oppsagt. De to uttalte seg kritisk om prosessen og om sentralstyrets håndtering.

Torsdag 5. august 2019 publiserte SB en artikkel med tittelen: «**Mistet to millioner – Måtte begynne på nytt**». Her fremgikk det at det igjen var «full aktivitet» i lokalet som med en nystartet dyrevernsorganisasjon. Det ble videre oppgitt at det i sin tid ble testamentert to millioner kroner til Miabua, og at det nå er Dyrebeskyttelsen som har råderett over disse pengene.

KLAGEN:

Klager er Dyrebeskyttelsen Norge (DN) v/daglig leder, som mener at omtalen i Sandefjords blad (SB) var unyansert og stedvis feilaktig. Etter klagers syn gjorde ikke redaksjonen nok for å kontrollere fakta. Det ble heller ikke utvist god nok kildekritikk eller gitt tilstrekkelig adgang til samtidig imøtegåelse, ifølge klager. Videre anfører klager at redaksjonen ikke har vært villig til å korrigere fremstillingen i etterkant, og det vises til Vær Varsom-plakatens (VVP) 3.2, 4.1, 4.13 og 4.14.

1¹⁾ Når det gjelder den første av de påklagede artiklene, reagerer klager på følgende sitat fra den suspenderte nestlederen:

«– Sentralstyret i Dyrebeskyttelsen mener at jeg har tatt for mye i husleie. Alt vi har gjort er å overføre leieavtalen fra det forrige stedet som hadde kattepensjonat. Inkludert i leien er strøm, kattermat, kattesand og forsikring. Jeg er ikke proff på dette, og har aldri tenkt på lovligheten av denne kontrakten [.]»

Klager viser til at organisasjonsledelsen hadde vært i dialog med lokalavdelingen om leiekontrakten i et år forut for denne publiseringen, og at den suspenderte nestlederen følgelig var godt kjent med kritikken av utleieforholdet. Klager mener derfor at DN burde ha fått komme med tilsvar til denne uttalelsen.

Når det gjelder artikkelen med overskriften **«Føler seg overkjørt av Dyrebeskyttelsen»** fra 13. mai 2019, mener klager at redaksjonen var svært lite kildekritisk, og at det fremkom grove og usanne påstander om DN som organisasjonen ikke fikk imøtegå.

2a) Klager anfører at det var misvisende å skrive at DN «kuppet» DBSLs årsmøte og avsatte det sittende styret.

2b) Videre reagerer klager på det påfølgende avsnittet:

«DBSL mener denne avsettelsen strider mot Dyrebeskyttelsens vedtekter og de mener at det avsatte styret ikke fikk anledning til å uttale seg».

For det første stiller ikke hele DBSL seg bak uttalelsen, ifølge klager. Det anføres også at DBSL-styret fikk umiddelbar anledning til å uttale seg om suspensjonen, og at formuleringen derfor var misvisende. DN fikk ikke kommentere dette før publisering, skriver klager.

2c) Følgende fremstilling fra artikkelen var også direkte usann, ifølge klager:

«Kontrakten med Miabua ble oppsagt med øyeblikkelig virkning da sentralstyret i DN overtok styret av lokalforeningen.

– Jeg mener at dette ikke er en oppsigelse, men et brudd på kontrakten. Sentralstyret har ikke på noe tidspunkt skriftlig informert meg som utleier om at kontrakten skulle være hevet med øyeblikkelig virkning.»

Klager anfører at leiekontrakten var inngått på falske premisser (se argumentasjon og vedlagt dokumentasjon i sakspapirene, sekr. anm.), og at kontrakten derfor ble «hevet», ikke «oppsagt». Videre fremholder klager at alle styremedlemmene i DSBL, inkludert nestlederen

¹ Sekretariatets nummerering

som senere ble ekskludert, fikk skriftlig informasjon om heving av leiekontrakten i april 2019. Heller ikke dette fikk DN uttale seg om før publisering, skriver klager.

2d) Klager hadde ønsket å kommentere det som sto i artikkelen om inngåelsen av leiekontrakten og vedkommende som da var leder i DBSL. Klager anser at den siste kontrakten som ble inngått, ikke var gyldig.

2e) Klager viser til at et medlem i DBSL fikk gi uttrykk for at DN hadde opptrådt «uredelig», og at medlemmet var sitert slik:

«Vi opplever at DN tilbakeholder informasjon og ikke er redelig i sin dialog. Vi stiller oss sterkt i tvil om de handler i tråd med sine egne vedtekter. Vi synes det er betimelig å stille spørsmål om det som skjer er en del av en maktkamp der DN har tatt side i stedet for å rydde opp[.]»

Klager anfører at dette medlemmet ikke hadde vært aktiv i avdelingen, og ikke var kapabel til å kunne uttale seg om den interne prosessen. Det som fremkom fra henne, var derfor bare synsing som ikke burde ha vært på trykk, slik klager ser det. Klager understreker at det ikke foreligger noen maktkamp, og at DN bare ville sikre at medlemmenes penger og testamenterte gaver gikk til det formålet de skulle gå til.

2f) Klager reagerer også på de ekskluderte styremedlemmenes sitat om at de følte seg utsatt for «**en Kafka-prosess**». Heller ikke disse påstandene fikk DN kommentere, fremholder klager.

Den tredje påklagede artikkelen fra 15. august 2019 innebar i klagers øyne de groveste overtrapene.

3a) For det første mener klager at tittelen, «**Mistet to millioner – Måtte begynne på nytt**», ga inntrykk av at DN hadde tatt midler som skulle ha gått til dyrevelferd i Sandefjord og Larvik. Klager understreker at DBSL har vært i drift gjennom hele prosessen, og at de økonomiske midlene fremdeles er tilknyttet lokalavdelingen.

3b) Videre er klager kritisk til følgende formulering i brødteksten:

«Miabua ble i sin tid testamentert et hus med en verdi på rundt to millioner kroner. Denne arven har Dyrebeskyttelsen nå råderett over.»

Klager skriver at dette er direkte usant og legger ved det aktuelle testamentet for å dokumentere for PFU at det var Dyrebeskyttelsen i Sandefjord/Larvik som ble tilgodesett i testamentet, ikke Miabua. Klager understreker at redaksjonen ville ha blitt gjort oppmerksom på dette om den hadde forhørt seg med DN før publisering. Daglig leder i DN kontaktet redaksjonen etter publisering for å få dette rettet opp, og det er blitt gitt innsyn i testamentet. Likevel har ikke redaksjonen villet korrigere fremstillingen, noe DN anser som total mangel på presseskikk.

3c) Endelig viser klager til formuleringen om at lederen for den nystartede dyrevernorganisasjonen var «**overveldet over responsen de har fått etter at aktiviteten startet opp igjen**». Etter klagers syn ga fremstillingen et feilaktig inntrykk av at DNSB var nedlagt, og at de suspenderte styremedlemmene fortsatte som før. DN burde ha fått komme med et tilsvarende svar til balansen i saken, mener klager.

FORSØK PÅ MINNELIG LØSNING:

Det er ikke registrert at partene har vært i kontakt for å forsøke å løse saken i minnelighet.

TILSVARSRUNDEN:

Sandefjords blad (SB) avviser brudd på god presseskikk og opplyser innledningsvis at anmeldelsene mot de omtalte styremedlemmene i DBSL er henlagt.

1) Når det gjelder den første påklagede artikkelen, der den suspenderte nestlederen uttalte at hun ikke var proff på dette med leiekontrakter, kan ikke redaksjonen se at dette var et angrep på DN som utløste retten til tilsvare eller samtidig imøtegåelse.

2a) Videre bestrider redaksjonen at ordet «kupp» var misvisende for det som fant sted på DBSLs medlemsmøte 2. april 2019. Redaksjonen beskriver hendelsen slik:

«[DN] informerte uinnvidde medlemmer på et medlemsmøte 2. april at det sittende styret var suspendert med øyeblikkelig virkning. Deretter ble alle medlemmer og journalisten bedt om å forlate lokalet. Det avsatte styret ble erstattet av et interimsstyre, som er identisk med styret i [DN]. Denne suspensjonen kom svært overraskende på de medlemmene Sandefjords Blad snakket med.»

2b) Formuleringen og sitatet om at DBSL mente avsettelsen av styret var vedtektsstridig, var basert på et intervju med tidligere leder, suspendert nestleder, suspendert sekretær i styret, suspendert styremedlem og en frivillig som stilte til valg på årsmøtet som ble stanset. I henhold til vedtektene skal en lokalavdeling gis anledning til å uttale seg før det treffes en beslutning om suspensjon. Redaksjonen mener at stikkordet her er «før», ettersom det suspenderte styret ikke fikk varsel om suspensjon i forkant av suspensjonene. I tillegg peker redaksjonen på at DN fikk motsi disse påstandene i artikkelen slik:

«[S]uspensjon av styret er foregått helt i tråd med gjeldende vedtekter for organisasjonen. Det ble gitt skriftlig informasjon om prosessen til styremedlemmene i Sandefjord/Larvik.»

2c) Videre mener redaksjonen at den suspenderte nestlederen hadde all rett til å mene at leiekontrakten burde ha vært oppsagt, ikke hevet. Redaksjonen viser i den forbindelse til at politiet ikke har avdekket noe kontraktsbrudd. Også her påpeker redaksjonen at klager fikk frem sitt syn i det publiserte med følgende sitat:

«Leiekontrakten ansees å være ugyldig, denne er følgelig hevet, med skriftlig varsel[.]»

2d) Redaksjonen kan ikke se at klager hadde rett til å kommentere opplysningen om hvem som var leder i DBSL da leiekontrakten ble inngått.

2e + 2f) Videre anfører redaksjonen at DN fikk forelagt følgende uttalelser og beskyldninger forut for artikkelen fra 13. mai 2019 (se kopi av mail i sakspapirer, sekr. anm.):

- At DN fikk kritikk for håndteringen av saken.
- At suspenderte styremedlemmer mente at suspensjonen var vedtektsstridig.

- At ekskluderte styremedlemmer oppga at de ikke visste hvorfor de var ekskludert og anmeldt.
- At DN ble beskyldt for å ha brutt leiekontrakten med Miabua.
- At det ble bestridt at DN hadde lov til å stoppe lokalavdelingens årsmøte.

På den bakgrunn mener redaksjonen at det burde ha vært åpenbart for DN før publisering at de ekskluderte styremedlemmene mente at DN hadde opptrådt uredelig, og at klager ble gitt adgang til samtidig imøtegåelse. Redaksjonen mener at sakskomplekset i seg selv tilsier at det er snakk om en kamp om makten i DBSL.

Redaksjonen kan uansett ikke se at uttalelsene om maktkamp og Kafka-prosess utløste klagers rett til tilsvare eller samtidig imøtegåelse.

Når det gjelder klagers påstand om at DN ikke fikk samtidig imøtegåelse til påstanden om at DN holder tilbake informasjon, viser redaksjonen til at klager fikk følgende spørsmål fra redaksjonen tre dager før publisering:

«[Styremedlemmene] mener videre at de ikke har fått vite hva de er ekskludert for og hva de er politianmeldt for, selv om de har bedt DN redegjøre for dette. Er dette riktig?»

Redaksjonen mener at klager med dette fikk anledning til å imøtegå påstanden om at DN holdt tilbake informasjon.

3a) Når det gjelder den tredje påklagede artikkelen, skriver redaksjonen dette i tilsvaret:

«Sandefjords Blad har i sin tittel ikke skrevet at DN har tatt midler fra Sandefjord/Larvik, og ser ikke at den kan tolkes på den måten. Allerede tidlig i ingressen kommer det fram at det er aktiviteten i **Miabua** som har startet opp på nytt.»

3b) Videre skriver redaksjonen følgende om klagers anførsel til formuleringen om at Miabua var blitt skjenket to millioner ved testament:

«Toves Kattepensjonat/Dyrebeskyttelsen Sandefjord/Larvik (TK/DBSL), som ikke var en del av Dyrebeskyttelsen Norge, fikk testamentert en større sum penger fra en Larvik-kvinne (testament datert 8/3-2012). I årene før hun døde fikk TK/DBSL flere pengegaver fra henne, og en av disse gavene ble brukt til å bygge en brakke til innlosjering av katter. Denne brakken fikk navnet 'Miabua', oppkalt etter katten til giverkvinnen. Ifølge leder av DBSL på det tidspunktet [...] ble 'Miabua' blant folk i Sandefjord oppfattet som ensbetydende med DBSL. Da DBSL flyttet virksomheten sin fra Toves Kattepensjonat i Krokenveien til Roveveien, beholdt de navnet 'Miabua', og navnet ble også etter dette forbundet med DBSL. Når Sandefjords Blad skriver at *'Miabua ble i sin tid testamentert et hus med en verdi på rundt to millioner kroner'* vil avisas lesere oppfatte dette som at DBSL fikk denne arven.

3c) Endelig påpeker redaksjonen at klager ikke gjenga hele bildeteksten om at lederen for den nye dyrevernsorganisasjonen var overveldet over responsen. Det fremgikk at det var aktiviteten i Miabua som hadde startet opp igjen. Redaksjonen avviser å ha skrevet noe om hva DBSL har bedrevet i samme tidsrom.

Klager ønsket å knytte en siste kommentar til saken og presiserer at det aldri har vært hensikten for DN å sverte de ekskluderte styremedlemmene i media. Klagers anliggende er at redaksjonen burde ha satt seg inn i de aktuelle dokumentene for å kunne presentere balansert og rettskaffen journalistikk om saken.

Sandefjords Blad hadde ikke ytterligere å tilføye saken.